

Khi nói đến Halloween, người ta nghĩ ngay đến những gói kẹo, những bộ đồ hóa trang ma quái, hay những quả bí thật lớn với ngọn đèn cây leo lét tỏa ra từ khuôn mặt được cắt đục trên quả bí. Trong đêm Halloween, nếu các bạn không đi theo đám trẻ để xin kẹo, tôi nghĩ chắc các bạn phải ngồi canh tiếng chuông reo hay gõ cửa để trao kẹo ... cho đến khi hết sạch kẹo hay đến lúc bạn quyết định tắt đèn đóng cửa kín mít để khỏi phải tiếp xúc với "ma quỷ". Tục lệ đi xin kẹo của các em trong đêm Halloween thường được nhắc đến với những chữ "Trick or treat". Nguồn gốc của những chữ ấy thật xa xưa, nhưng đại ý là nếu khi có người gõ cửa trong đêm Halloween mà không có quà (treat) thì sẽ bị phá (trick). Tuy những chữ ấy hàm ý "hăm dọa", nhưng các em thường la lớn "Trick or treat" khi gõ cửa rồi nhăn răng cười và xè tay ra chờ lấy kẹo.

Tôi rất lấy làm vui khi phải ngồi canh cửa để trao từng cây kẹo cho các em. Nhìn khuôn mặt ngây thơ và hớn hờ của các em, những bộ đồ hóa trang đủ loại ma quỷ hay thần tiên, có khi là hình ảnh của các nhân vật được các em ưa thích trong các phim ... tôi thậm nghĩ tuổi thơ ở xứ người sao mà hạnh phúc thế, rồi lòng tôi không khỏi bùi ngùi khi nghĩ đến các em nơi quê nhà.

Halloween không phải là một tục lệ đơn giản như trình bày ở trên. Ngày lễ Halloween đã có cách đây 2000 năm, từ khi dân Celts sống ở vùng mà bây giờ là Ái Nhĩ Lan (Ireland). Họ đón mừng năm mới vào ngày 1 tháng 11. Đối với họ ngày ấy đánh dấu sự kết thúc của mùa hè và mùa gặt và khởi đầu của những ngày tối tăm lạnh buốt của mùa đông. Họ tin rằng vào đêm giao thừa, tức là đêm 31 tháng 10, ranh

giới giữa hai cõi âm dương không rõ rệt, vong linh của những người khuất mặt trở về trần thế. Vì sợ hãi những hồn ma quấy phá, họ tụ họp lại, đốt lửa và bày những lễ vật để cúng thần linh. Trong khi làm lễ họ mặc những bộ đồ làm bằng dầu và da thú, một hình thức nguy trang để ma quỷ không nhận diện được và nhập vào thân xác họ.

Quả Bí (Pumpkin) và nghệ thuật cắt đục (carving) trong dịp Halloween.

Vào thế kỷ thứ 7, ảnh hưởng của Thiên Chúa Giáo lan tràn đến vùng đất của dân Celts. Đức Giáo Hoàng Boniface IV quyết định lấy ngày 1 tháng 11 là ngày Lễ Các Thánh (All Saints' Day hay Toussaint), để tưởng nhớ các thánh và tử đạo. Ngày này được gọi là All-hallows (hay All-hallowsmas), ngày trước đó

được gọi là All-hallows Eve, sau này được gọi ngắn gọn là Halloween. Tại Âu Châu, vào ngày 2 tháng 11, còn được gọi là Ngày Các Vong Linh (All Souls' Day), những người hành khất thường đi từng nhà gõ cửa xin bánh và để tạ ơn họ cầu nguyện cho những người đã qua đời trong mỗi căn nhà. Do đó mà sau này có tục lệ "Trick or treat" trong đêm Halloween. Còn quả bí được để trước nhà là để đánh dấu sự kết thúc của mùa gặt vào cuối hè theo tục lệ của người Celts. Sau này người ta đã có sáng kiến đeo gọt quả bí thành khuôn mặt hay đèn lồng thấp trong đêm Halloween. Những quả bí với ánh nến chập chờn trong đêm khuya vắng lặng vẫn luôn gây một cảm giác ma quái và rờn rợn.

Ở Việt Nam, vào ngày lễ Vu Lan, ngoài việc đi chùa cầu nguyện cho thân nhân, ông bà, cha mẹ đã quá vãng, người ta cũng có tục lệ Cúng Cô Hồn, vào ngày Rằm tháng Bảy âm lịch. Cúng Cô Hồn là ngày bố thí cho những vong hồn không ai thờ cúng hay còn lạc lõng chưa siêu thoát (wandering souls). Hình như dân tộc nào trên thế giới cũng có những tục lệ riêng khi giao tiếp với thế giới vô hình.

Khi nói đến Halloween, chúng ta không thể quên nhắc đến những chuyện ma. Cứ gần đến ngày Halloween, các tiệm sách bày bán vô số những sách hay truyện phim về ma quỷ hay những ngôi nhà ma (haunted houses). Các phim Halloween với nhân vật kinh khiếp Michael Myers đã trở thành quá quen thuộc đối với những người thích loại phim kinh dị (horror) trong dịp Halloween. Ở Việt Nam, tại thành phố Dalat, người ta kể lại rằng có những ngôi biệt thự hiện nay bị bỏ hoang vì có ma. Một trong những ngôi biệt thự ấy nằm trên đường lên thác Cam Ly. Ngôi biệt thự này do người Pháp xây dựng từ những năm đầu của thập niên 1930, một thời bỏ hoang, mái ngói xiêu vẹo, cửa tan hoang. Phía trước ngôi biệt thự có cây thông cổ thụ. Vào những đêm rằm thường có một ma nữ mặc áo trắng treo mình trên cây thông chải tóc, mái tóc đen nhánh chảy dài xuống tận mặt đường. Hồn ma này liên quan đến cái chết của một cô gái trẻ đẹp, bị một gã sỡ khanh lừa tình nên treo cổ tự vẫn và hồn ma cứ quanh quẩn bên cây thông, những đêm

thanh vắng thường hiện hình để chải tóc dưới trăng và chọc ghẹo người đi đường (theo tài liệu của tintuc.timnhanh.com). Nếu các bạn muốn tìm hiểu thêm về những ngôi biệt thự ma này, các bạn có thể xem một dvd mới được phát hành, với cái tựa "Ma Đà Lạt", của AV Production thực hiện và do Thanh Toàn diễn đọc.

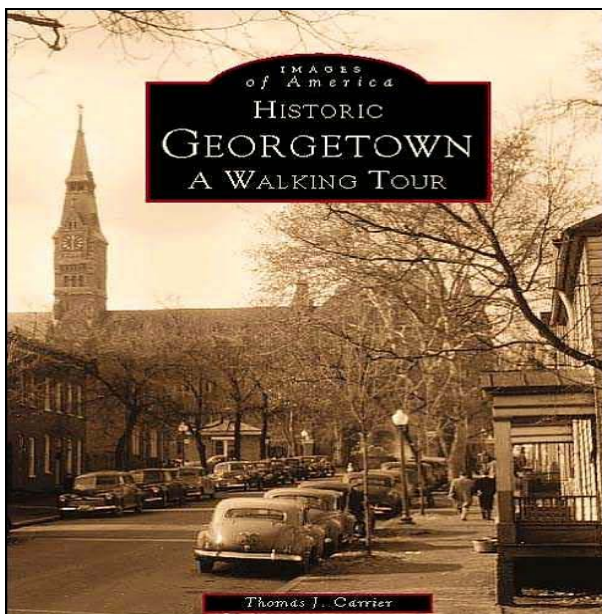

Một biệt thự ma tại Dalat

Nước Mỹ văn minh hiện đại, nhưng những phim ảnh cũng như sách báo không ngừng đề cập đến những chuyện ma. Trong dịp Halloween, họ thường tổ chức đi thăm các nhà ma (haunted houses).

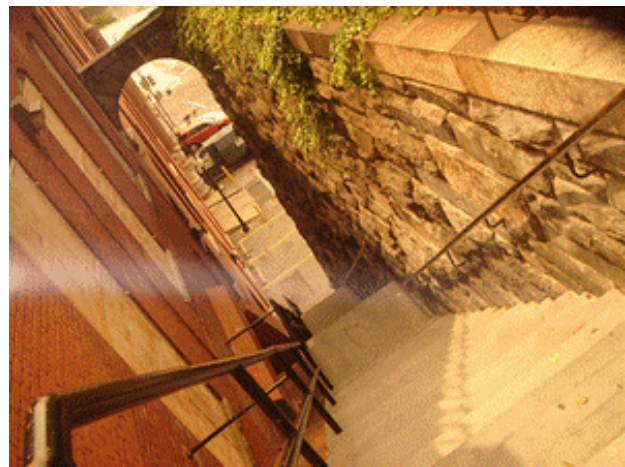
Ngay tại thủ đô Hoa Thịnh Đốn (Washington DC), người ta kể lại rằng trong Tòa Bạch Ốc (White House) cũng có nhiều hồn ma, đặc biệt là hồn ma của Tổng Thống Abraham Lincoln. Những thượng khách ngủ tại phòng của Lincoln, còn được gọi là "Lincoln Room", nghe những bước chân đi trong hành lang, có người thì thấy Lincoln ngồi trên giường để mang đôi giày ông. Hoàng Hậu Wilhelmina của xứ Netherlands (Hà Lan) cũng đã ngủ tại Phòng Lincoln trong dịp viếng thăm Tổng Thống Franklin D. Roosevelt. Có một đêm, bà ta nghe bước chân đi và tiếng gõ cửa. Khi bà mở cửa xem thì thấy Abraham Lincoln đứng trước mặt, trên người khoác áo choàng đen và đội nón cao. Bà ta quá sợ nên ngất xỉu. Trong nhiệm kỳ của Tổng Thống Ronald Reagan, cô con gái của Tổng Thống là Maureen cũng đã thấy hồn ma của Lincoln.

Chuyện lạ lùng hơn chính là câu chuyện do Tổng Thống Lincoln kể khi ông còn sống. Ông ta kể lại giấc mơ thật kinh hoàng. Ông thấy ông đi xuống cầu thang, về hướng Phòng Phía Đông (East Room) trong Tòa Bạch Ốc, khi nghe có tiếng khóc. Ở phòng ấy, có nhiều người đang vây quanh một quan tài. Khi ông hỏi một người đàn bà là ai đã từ trần vậy, thì được trả lời, "Đó là vị Tổng Thống bị ám sát". Lincoln đi ngang qua quan tài thì thấy chính ông nằm trong ấy. Sau đó không bao lâu thì Tổng Thống Lincoln bị ám sát.

Về hướng tây bắc Hoa Thịnh Đốn là vùng Georgetown cổ kính nhất của thủ đô. Vùng này rất nổi tiếng vì có những nhân vật như John và Jacqueline Kennedy từng cư ngụ tại đây, và cũng là nơi có Georgetown University, tọa lạc trên đỉnh đồi cao, với lối kiến trúc thật huy hoàng của thế kỷ thứ 18. Tôi vừa có dịp ghé thăm vùng này. Lối kiến trúc xưa, những con đường dốc và hẹp có lát đá, những quán cà phê bên đường, đã làm cho tôi liên tưởng đến những đường phố ở Paris, Lyon hay Dalat. Tôi muốn đưa các bạn đến nơi rất đặc biệt này trong đêm Halloween. Rất nhiều người muốn đến Georgetown để dự dạ vũ hóa trang trong đêm Halloween vì vùng này rất thích hợp cho dịp này. Ngoài khung cảnh cổ kính, những đường phố hẹp mờ ảo trong đêm, còn có những ngôi nhà ma rất nổi tiếng. Đạo diễn William

Friedkin đã chọn khung cảnh Georgetown để dựng phim *The Exorcist* (Quỷ Ám) rất nổi tiếng vào năm 1973. Tác giả viết cuốn truyện *The Exorcist*, tên là William Peter Blatty, cũng là một sinh viên của Georgetown University. Nữ tài tử Linda Blair, trong vai cô Regan bị quỷ ám trong phim, đã làm cho khán giả kinh sợ. Nhưng màn khủng khiếp nhất ở đoạn cuối của phim là lúc Cha Damian Karras tìm cái chết thật thê thảm khi phóng mình qua cửa sổ và nhào xuống những bậc thang đá. Cha Damian đã hy sinh để con quỷ thoát khỏi cô Regan và nhập vào thân xác cha.

Những bậc thang đá *Exorcist Steps* ở Georgetown

Để tìm lại cái cảm giác "lạnh người" của đêm Halloween, tôi đã dùng chân ở căn nhà bị quỷ ám trong phim *The Exorcist*. Căn nhà này tọa lạc tại số 3600 Prospect Street NW, Georgetown. Tôi cũng đã bước xuống 97 bậc thang đá bên hông của ngôi nhà. Những bậc thang đá này đã nổi tiếng nhờ cuốn phim trên và đã được đặt tên *Exorcist Steps*. Từ trên cao nhìn xuống những bậc thang đá, các bạn sẽ cảm thấy chóng mặt, và khi nghe chuông nhà thờ gõ 12 tiếng nửa khuya, bạn sẽ cảm nhận luồng âm khí lạnh và sự hiện diện của những bóng ma trong đêm Halloween.

Viết tại Georgetown Washington, DC 10/2007.

Thu Phong (Lê Nhựt Thăng)